

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		

نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	دیف
------	-------------------------	-----

۰/۲۵	الف تاریخ ادبیات (۲ نمره) ۱- کدامیک از عبارتهای زیر درست است؟ الف) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند. ب) شاعران دوره معاصر به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند.											
۰/۲۵	۲- متن زیر در مورد چه کسی است؟ «او از پیشگامان نثر جدید فارسی است و با روزنامه «صوراسرافیل» همکاری داشت و مجموعه نوشتههای طنزآمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می شد.»											
۰/۲۵	۳- جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی کدام یک از شاعران زیر، مانع از آن می شود که در ردیف «شاعران آزادی خواه مشروطه» قرار گیرد؟ الف) عارف قزوینی ب) فرخی یزدی ج) ایرج میرزا د) میرزاده عشقی											
۰/۵	۴- در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید. الف) «جمال زاده» را با مجموعه داستان «یکی بود؛ یکی نبود» آغازگر ..... فارسی به شیوه نوین می دانند. ب) جریان «نوگرایی» شعری نیما با سرایش ..... در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.											
۰/۷۵	۵- هر یک از آثار در ستون «الف» به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون «ب» مربوط است. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است.)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱) زمستان</td> <td>جلال آل احمد</td> </tr> <tr> <td>۲) مدیر مدرسه</td> <td>قائم مقام فراهانی</td> </tr> <tr> <td>۳) منشآت</td> <td>مهدی اخوان ثالث</td> </tr> <tr> <td></td> <td>حمید سبزواری</td> </tr> </tbody> </table>	گروه «الف»	گروه «ب»	۱) زمستان	جلال آل احمد	۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی	۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث		حمید سبزواری
گروه «الف»	گروه «ب»											
۱) زمستان	جلال آل احمد											
۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی											
۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث											
	حمید سبزواری											
	ب سبک شناسی: (۲ نمره) ۶- کدام یک از واژههای داخل کمانک درست است؟ الف) شاعران در دوره بیداری به انعکاس خواستها و علایق (شخصی خود- توده مردم) پرداختند. ب) در نثر دوره بیداری، واژهها و ترکیبهای عربی نا آشنا (کمتر - بیشتر) می شود. ج) معشوق در ادبیات معاصر مانند دورههای آغازین شعر فارسی (زمینی - آسمانی) است. د) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژههای (کهن - نو) در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی، محسوس است.											
۰/۵	۷- یکی از مضامین «نثر» دوره انقلاب اسلامی را بنویسید.											
۰/۲۵	۸- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟ الف) توجه به قالبهای «مستزاد و چهارپاره» در شعر «ملک الشعراى بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» بیشتر است. ب) از نظر موسیقی و عروض، گروه «سنت گرا» بسیار پایبند به سنتهای ادبی بودند. د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
۰/۲۵	۹- کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگیهای «سطح زبانی شعر معاصر» است؟ الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است. ب) صور خیال جدید و نو هستند. ج) موضوع شعر محدود نیست و تنوع دارد. د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
	ادامه سوالات در صفحه دوم											

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		

دیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
-----	-------------------------	------

زیبایی شناسی: (۶ نمره)

۲۰- در هر یک از بیت‌های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)

گروه «الف»	گروه «ب»
۱) آیین طریق از نفس پیرمغان یافت	تضاد
۲) در نیابد حال پخته هیچ خام	تلمیح
۳) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را	لف و نشر
۴) مَنَعَم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	متناقض نما
	اغراق

۲۱- در عبارت « درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد: «كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا»: الف) کدام قسمت، آرایه «تضمین» دارد؟

ب) ارتباط آن را با قسمت‌های دیگر متن، مشخص نمایید.

۲۲- در کدام گزینه، واژه «مهر»، آرایه «ایهام تناسب» دارد؟

الف) من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی

ب) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده‌است

ج) پرستش به مستی است در کیش مهر

۲۳- با توجه به دو بیت زیر:

بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار

سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای

الف) کدام بیت، آرایه «اسلوب معادله» دارد؟

ب) چگونه به آرایه «اسلوب معادله» در این بیت، پی برده‌اید؟

۲۴- در بیت « محرم این هوش جز بی هوش نیست / مرزبان را مشتری جز گوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟

الف) مراعات نظیر   ب) متناقض نما   ج) اسلوب معادله   د) حسن تعلیل

۲۵- در هر یک از بیت‌های زیر، قسمت‌های مشخص شده کدام آرایه «معنوی» را به وجود آورده است؟

الف) سپهد پرستنده را گفت گرم

ب) اگر سنت اوست نوآوری،

ج) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

۲۶- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید:

« خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده

الف) نام آرایه بیت را بنویسید.   ب) دلیل خود را برای انتخاب این آرایه بیان کنید؟

۲۷- ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «متناقض نما» به کار رفته است؟

«چيست این سقف بلند ساده بسیار نقش

هیچ دانا زین معمّا در جهان آگاه نیست»

۲۸- در بیت: « روی و چشمی دارم اندر مهر او

الف) «لفّ اول» کدام کلمه است؟   ب) «نشر دوم» را بنویسید.   ج) این نوع «لفّ و نشر» چه نام دارد؟

ادامه سوالات در صفحه چهارم

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		

نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	دیف
------	-------------------------	-----

نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	دیف
۱	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>۲۹- با توجه به شعر زیر از «احمد عزیزی»، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>یاس مثل عطر پاک نیت است یاس استنشاق معصومیت است یاس را آیینه‌ها رو کرده‌اند یاس را پیغمبران بو کرده‌اند یاس بوی حوض کوثر می‌دهد عطر اخلاق پیمبر می‌دهد</p> <p>الف) یک ویژگی فکری آن را بنویسید. ب) دو ویژگی «ادبی» بیت اول چیست؟</p> <p>۳۰- متن زیر از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«چه آن بزرگ‌مرد از آن یگانه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. یعنی پسر سرآشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود. دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که همه در یک دوسال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی مرد است.»</p> <p>الف) دو ویژگی «زبانی» برای متن بنویسید. ب) نویسنده متن کیست؟ ج) این کتاب مربوط به کدام «حوزه ادبی» در نثرنویسی دوران بیداری است؟</p> <p>۳۱- کدام آرایه در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملت‌تی که مردم صاحب قلم نداشت» دیده نمی‌شود؟</p> <p>الف) تشبیه ب) حس آمیزی ج) کنایه د) مراعات نظیر</p> <p>۳۲- سروده زیر از «سهراب سپهری» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند.»</p> <p>الف) وزن مصراع «قایقی خواهم ساخت» چیست؟ ب) در کدام قسمت شعر «حذف همزه» صورت گرفته است؟ (ذکر یک مورد کافی است) ج) برای این قالب شعری، یک ویژگی بنویسید.</p> <p>۳۳- با توجه به متن زیر، عبارت‌های آمده، مربوط به کدام «ویژگی نثر دوره انقلاب اسلامی» است؟</p> <p>«آفتاب، چشم‌هایتان را می‌زد، برای همین دستتان را بر چشم‌های درشتتان که در نور آفتاب جمع شده بود، حمایل کرده بودید. دست دیگران را هم به هنگام صحبت کردن تکان می‌دادید، با یک سال و نیم پیش فرق زیادی نکرده بودید. جز ریش‌هایتان که پُرتر و بلندتر شده بود و رنگ چهره‌تان که آفتاب خورده‌تر و تیره‌تر. لباس نظامی به تنتان برازنده بود، شکل‌تر از همیشه که کت و شلوار می‌پوشیدید.»</p> <p>الف) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت. ب) گرایش به برخی قالب‌های دیگر مانند خاطره، قطعه ادبی، سفرنامه، شرح حال رایج شد.</p>	
۲۰	جمع نمره	فرجامتان نیک باد

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح																																																															
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴																																																															
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																																																																	
ردیف	راهنمای تصحیح																																																																		
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره) گزینه «الف» یا شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند. ۰/۲۵ ص ۱۳																																																																		
۲	علامه علی اکبر دهخدا ۰/۲۵ ص ۲۰																																																																		
۳	ج یا ایرج میرزا ۰/۲۵ ص ۱۷																																																																		
۴	الف) داستان نویسی ۰/۲۵ ص ۷۴ ب) ققنوس ۰/۲۵ ص ۷۱																																																																		
۵	۱- مهدی اخوان ثالث ۰/۲۵ ص ۷۲ ۲- جلال آل احمد ۰/۲۵ ص ۷۴ ۳- قائم مقام فراهانی ۰/۲۵ ص ۲۰																																																																		
۶	ب) سبک شناسی (۲ نمره) الف) توده مردم ۰/۲۵ ص ۴۴ ب) کمتر ۰/۲۵ ص ۴۵ ج) زمینی ۰/۲۵ ص ۹۷ د) کهن ۰/۲۵ ص ۹۹																																																																		
۷	بی توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات، استکبارستیزی، مبارزه با بی عدالتی اجتماعی، استقبال از شهادت و فرهنگ ایثار و دفاع از وطن. (ذکر یک مورد کافی است). ۰/۵ ص ۱۰۱																																																																		
۸	الف یا توجه به قالب‌های «مستزاد و چهارپاره» در شعر «ملک الشعرا بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» بیشتر است. ۰/۲۵ ص ۴۳																																																																		
۹	گزینه «د» یا لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است. ۰/۲۵ صص ۹۶-۹۷																																																																		
۱۰	ج) موسیقی شعر (۶ نمره) گزینه «ب» یا «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی» ۰/۲۵ ص ۲۵																																																																		
۱۱	الف) همسان یک پایه ای ۰/۲۵ ص ۵۵ ب) همسان دو لختی ۰/۲۵ ص ۵۵ ج) ناهمسان ۰/۲۵ ص ۹۳																																																																		
۱۲	گزینه «الف» یا «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» ۰/۲۵ ص ۲۶																																																																		
۱۳	بلند تلفظ کردن هجای کوتاه ۰/۵ ص ۵۴																																																																		
۱۴	گزینه «ب» یا ایثار ۰/۲۵ ص ۵۴																																																																		
۱۵	بلند بودن هجای پایان مصراع ۰/۵ ص ۵۶																																																																		
۱۶	گزینه «ب» یا «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» ۰/۲۵ ص ۳۸																																																																		
۱۷	<table border="1"> <tr> <td rowspan="2">۰/۷۵</td> <td>تقطیع هجایی</td> <td>دس</td> <td>تَم</td> <td>ن</td> <td>دا</td> <td>د</td> <td>قو</td> <td>و</td> <td>ت</td> <td>رَف</td> <td>تَن</td> <td>ب</td> <td>پِی</td> <td>ش</td> <td>دوست</td> </tr> <tr> <td>تقطیع هجایی</td> <td>چَن</td> <td>دِی</td> <td>بِ</td> <td>پا</td> <td>ی</td> <td>رَف</td> <td>ت</td> <td>م</td> <td>چَن</td> <td>دِی</td> <td>بِ</td> <td>سَر</td> <td>ش</td> <td>دَم</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">۰/۵</td> <td>نشانه‌های هجایی</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>وزن</td> <td>مفعول</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> <td>مفاعیلن</td> <td>فاعلاتن</td> </tr> </table>					۰/۷۵	تقطیع هجایی	دس	تَم	ن	دا	د	قو	و	ت	رَف	تَن	ب	پِی	ش	دوست	تقطیع هجایی	چَن	دِی	بِ	پا	ی	رَف	ت	م	چَن	دِی	بِ	سَر	ش	دَم	۰/۵	نشانه‌های هجایی	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	وزن	مفعول	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن
۰/۷۵	تقطیع هجایی	دس	تَم	ن	دا		د	قو	و	ت	رَف	تَن	ب	پِی	ش	دوست																																																			
	تقطیع هجایی	چَن	دِی	بِ	پا	ی	رَف	ت	م	چَن	دِی	بِ	سَر	ش	دَم																																																				
۰/۵	نشانه‌های هجایی	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-																																																				
	وزن	مفعول	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن																																																				
۱۸	الف) نیمایی ۰/۲۵ ب) «میخ» یا «باد» (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵ ص ۱۰۶																																																																		
۱۹	آوردن «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» (در رکن اول مصراع) ۰/۵ ص ۸۴																																																																		
۲۰	د) زیبایی شناسی: (۶ نمره) (۱) تلمیح ۰/۲۵ صص ۳۲-۳۱-۲ تضاد ۰/۲۵ ص ۶۲ (۳) اغراق ۰/۲۵ ص ۹۲ (۴) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۵۷																																																																		
۲۱	الف) سعدی حدیث «کاذب الفقر أن یكون کفراً» را در سخن خویش تضمین کرده است. ۰/۲۵ ص ۳۳ ب) سعدی با استفاده از این حدیث به بهترین شکل، ارتباط بین «کفر و فقر» را نشان داده است. ۰/۵ ص ۳۳-۳۴																																																																		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
۲۲	گزینه «ج» یا «پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زمین جرگه هشیارها» ۰/۵ ص ۹۰-۹۱				
۲۳	الف) بیت « سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش» ۰/۲۵ ب) می توان دو مصراع را جا به جا کرد و به جای یکدیگر به کاربرد که این از ویژگی های آرایه « اسلوب معادله» است. ۰/۵ ص ۱۱۶ (به مفاهیمی که مقصود را برساند ، نمره تعلق می گیرد.)				
۲۴	گزینه «د» یا حسن تعلیل ۰/۲۵ صص ۱۱۲-۱۱۳				
۲۵	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) ایهام ۰/۲۵ ص ۹۰ ج) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۳۰				
۲۶	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ب) علت خمیدگی پشت پیران جهان دیده این است که در خاک در جستجوی ایام جوانی خود هستند. ۰/۵ ص ۱۱۷				
۲۷	کلمات «ساده» و «بسیار نقش» به هم اضافه شده است. همراهی این دو واژه با هم و مفهوم آنها، متناقض نما است. شاعر، به شکل ادبی و هنرمندانه، دو واژه را که عقلا ارتباط بین آنها غیر ممکن است، به هم مربوط نموده است. ۰/۵ ص ۶۵ (بیان مفاهیم مشابه که مقصود را برساند مورد قبول است)				
۲۸	الف) روی ۰/۲۵ ب) گهر ۰/۲۵ ج) نامرتب (مشوش) ۰/۲۵ ص ۵۹				
۲۹	هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره) الف) این شعر در مورد مقام والای حضرت زهرا (س) است که اسوه تاریخی و مذهبی هستند. ۰/۵ ب) در بیت اول آرایه های «تشبیه» و «استعاره» به کار رفته است. ۰/۵ ص ۸۰				
۳۰	الف) نثر ساده و روان، قابل فهم - عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا دیده نمی شود. ۰/۵ ب) ناظم الاسلام کرمانی ۰/۲۵ ج) تحقیقات ادبی و تاریخی ۰/۲۵ ص ۴۷ - ص ۲۰				
۳۱	حس آمیزی ۰/۲۵ صص ۱۱۴-۱۱۳				
۳۲	الف) فاعلاتن فع لن ۰/۵ ب) رکن اول مصراع دوم یا رکن دوم مصراع سوم یا رکن اول مصراع چهارم ۰/۵ ص ۱۱۹ ج) وزن عروضی دارد، کوتاهی و بلندی مصراع ها و نیز تعداد هجاها برابر نیست. تعداد ارکان یکسان نیست، نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. (ذکر یک مورد کافی است). ۰/۲۵				
۳۳	الف) زبانی ۰/۲۵ ب) ادبی ۰/۲۵ ص ۱۰۲				
۲۰	" در مورد پاسخ های مشابه و درست ، نظر همکاران محترم صائب است "				
جمع نمرات					

همکار عزیز و ارجمند خدا قوت